

MBW-1601100302040202 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2016) Examination

April / May- 2018

Sanskrit : ECT-06

(धर्मशास्त्र – आपस्तम्ब धर्मसूत्र एवं पराशरस्मृति)

(*Dharmashastra*)

(*New Course*)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- १ कोऽपि पञ्च भे नो आवश्यक विवरणसह अनुवाद करो : १४
- 1 Translate any two with necessary notes : 14
- (१) चत्वारो वर्णा ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्राः । तेषां पूर्वपूर्वो जन्मतः श्रेयान् ।
- (२) श्रावण्यां पौर्णमास्यामध्यायमुपाकृत्य मासं प्रदोषे नाधीयीत । तैष्यां पौर्णमास्यां रोहिण्यां वा विरमेत् ।
- (३) योऽतिथीनामग्निः स आह्वनीयो यः कुटुम्बे स गार्हपत्यो यस्मिन्पच्यते सोऽन्वाहार्यपचनः ॥
- (४) भिक्षणे निमित्तमाचार्यो विवाहो यज्ञो मातापित्रोर्बुभूषार्हतश्च नियमविलोपः । तत्र गुणान्समीक्ष्य यथाशक्ति देयम् ।
- २ कोऽपि पञ्च भे नो आवश्यक विवरणसह अनुवाद करो : १४
- 2 Translate any two with necessary note : 14
- (१) तपः परं कृतयुगे त्रेतायां ज्ञानमुच्यते ।
द्वापरे यज्ञमेवाहुर्दानमेकं कलौ युगे ॥
- (२) द्वाविमौ पुरुषौ लोके सूर्यमण्डलभेदिनौ ।
परिव्राड्योगयुक्तश्च रणे चाभिमुखो हतः ॥
- (३) अष्टवर्षा भवद्वौरी नववर्षा तु रोहिणी ।
दशवर्षा भवेत्कन्या अत उर्ध्वं रजस्वला ॥
- (४) गोमूत्रं गोमयं क्षीरं दधि सर्पिः कुशोदकम् ।
निर्दिष्टं पञ्चगव्यं तु पवित्रं पापशोधनम् ॥

- ૩ ધર્મ શબ્દનો અર્થ આપી ધર્મશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ સવિસ્તર વર્ણવો. ૧૪
- ૩ Give the meaning of word 'ધર્મ' and describe in detailed the origin and development of ધર્મશાસ્ત્ર. 14

અથવા / OR

- ૩ ધર્મસૂત્ર ગ્રન્થોનો વેદો સાથેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૩ Clear the relationship between ધર્મસૂત્રગ્રન્થાઃ and Vedas. 14
- ૪ 'સ્મૃતિ' શબ્દના વિવિધ અર્થઘટનો આપી 'પરાશરસ્મૃતિ' પર પરિચયાત્મક નોંધ લખો. ૧૪
- 4 Give the various meaning of word 'સ્મૃતિ' and write a introductory note on પરાશરસ્મૃતિ. 14

અથવા / OR

- ૪ 'આપસ્તમ્બધર્મસૂત્ર' પર પરિચયાત્મક નોંધ લખો. ૧૪
- 4 Write a Introductory note on the આપસ્તમ્બધર્મસૂત્ર. 14
- ૫ કોઈ પણ બે વિશે નોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write a note on any **two** of the following : 14
- (૧) પ્રમુખ સ્મૃતિકારાઃ ।
- (૨) 'પરાશરસ્મૃતિ' શીર્ષકસ્ય ઔચિત્યમ્ ।
- (૩) આપસ્તમ્બધર્મસૂત્રસ્ય હરિદત્તટીકાયાઃ મહત્ત્વમ્ ।
- (૪) ચત્વાર આશ્રમા ગાર્હસ્થ્યમાચાર્યકુલં મૌનં વાનપ્રસ્થ્યમિતિ ।